

2. In statu vitæ contemplativæ, seu unitivæ amittitur omne motivum interessatum timoris et spei.

3. Id quod est essenziale in directione animæ, est non aliud facere, quam sequi pedetentim gratiam cum infinita patientia, præcautione et subtilitate; oportet se intra hos limites continere, ut sinatur Deus agere et nunquam ad purum amorem ducere, nisi quando Deus per unctionem interiori incipit aperire cor huic verbo, quod adeo durum est animabus adhuc sibimet affixis, et adeo potest illas scandalizare, aut in perturbationem conjicere.

4. In statu sanctæ indifferentiæ anima non habet amplius desideria voluntaria, deliberata propter suum interesse, exceptis iis occasionibus, in quibus toti suæ gratiæ fideliter non cooperatur.

5. In eodem statu sanctæ indifferentiæ nihil nobis, omnia Deo volumus. Nihil volumus, ut simus perfecti et beati propter interesse proprium; sed omnem perfectionem ac beatitudinem volumus, in quantum Deo placet officere, ut velimus res istas impressione suæ gratiæ.

6. In hoc sanctæ indifferentiæ statu nolumus amplius salutem, ut salutem propriam, ut liberationem æternam, ut mercedem nostrorum meritorum, ut nostrum interesse omnium maximum; sed eam volumus voluntate plena, ut gloriam et beneplacitum Dei, ut rem quam ipse vult, quam nos vult velle propter ipsum.

7. Derelictio non est nisi abnegatio, seu sui ipsius renuntiatio, quam Jesus Christus a nobis in Evangelio requirit, postquam externa omnia reliquerimus. Ista nostri ipsorum abnegatio non est, nisi quod interesse proprium... Extremæ probationes in quibus hæc abnegatio seu sui ipsius derelictio exerceri debet, sunt tentationes quibus Deus æmulator vult purgare amorem, nullum ei ostendendo per fugium, neque ullam spem quoad suum interesse proprium, etiam æternum.

8. Omnia sacrificia, quæ fieri solent ab animabus quam maxime disinteressatis circa æternam beatitudinem, sunt conditionalia... Sed hoc sacrificium non potest esse absolutum in statu ordinario. In uno extremarum probationum casu hoc sacrificium fit aliquo modo absolutum.

9. In extremis probationibus potest animæ invincibiliter persuasum esse persuasione reflexa, quæ non est intimus conscientiæ fundus, se juste reprobam esse a Deo.

10. Tunc anima divisa a semetipsa expirat cum Christo in cruce dicens: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* In hac involuntaria impressione desperationis conficit sacrificium absolutum sui interesse proprii quoad æternitatem.

11. In hoc statu anima amittit omnem spem sui proprii interesse,

sed nunquam amittit in parte superiori: id est in suis actibus directis et intimis spem perfectam quæ est desiderium disinteressatum promissionum.

12. Director tunc potest huic animæ permittere, ut simpliciter acquiescat jacturæ sui proprii interesse, et justæ condemnationi, quam sibi a Deo indicta credit.

13. Inferior Christi pars in Cruce non communicavit superiori suas involuntarias perturbationes.

14. In extremis perturbationibus pro purificatione amoris fit quædam separatio partis superioris animæ ab inferiori. In ista separatione actus partis inferioris manant ex omnino cæca et involuntaria perturbatione; nam totum, quod est involuntarium et intellectuale, est partis superioris.

15. Meditatio constat discursivis actibus, qui a se invicem facile distinguuntur... Ista compositio actuum discursivorum et reflexorum est propria exercitatio amoris interessati.

16. Datur status contemplationis adeo sublimis adeoque perfectæ, ut fiat spiritualis: ita ut quoties anima actu orat, sua oratio sit contemplativa, non discursiva. Tunc non amplius indiget redire ad meditationem, ejusque actus methodicos.

17. Animæ contemplativæ privantur intuitu distincto, sensibili et reflexo Jesu Christi duobus temporibus diversis... Primo in fervore nascente earum contemplationis... Secundo anima amittit intuitum Jesu Christi in extremis probationibus.

18. In statu passivo exercentur omnes virtutes distincte, non cogitando, quod sint virtutes; quolibet momento aliud non cogitatur, quam facere id quod Deus vult, et amor zelotypus simul efficit, ne quis amplius sibi virtutem velit, nec unquam sit adeo virtute præditus, quam cum virtuti amplius affixus non est.

19. Potest dici in hoc sensu, quod anima passiva, et disinteressata nec ipsum amorem vult amplius, quatenus est sua perfectio et sua felicitas, sed solum quatenus est id, quod Deus a nobis vult.

20. In confitendo debent animæ transformate sua peccata detestari, et condemnare se, et desiderare remissionem suorum peccatorum, non ut propriam purificationem et liberationem, sed ut rem quam Deus vult, et vult nos velle propter suam gloriam.

21. Sancti mystici excluderunt a statu animarum transformatarum exercitationes virtutum.

22. Quamvis hæc doctrina (*de puro amore*) esset pura, et simplex perfectio Evangelica in universa traditione designata, antiqui Pastores non proponebant passim multitudini justorum, nisi exercitationem amoris interessati eorum gratiæ proportionatam.

25. Purus amor ipse solus constituit totam vitam interiorem, et tunc evadit unicum principium et unicum motivum omnium actuum, qui deliberati et meritorii sunt.

**Quesnellii propositiones damnatae in globo a Clemente XI
Constitutione UNIGENITUS 8 sept. anno 1713¹.**

780. 1. 'Quid aliud remanet animæ, quæ Deum atque ipsius gratiam amisit, nisi peccatum, et peccati consecutiones, superba paupertas et segnis ingentia, hoc est generalis impotentia ad laborem, ad orationem et ad omne opus bonum?

2. Jesu Christi gratia, principium efficax boni cujuscumque generis, necessaria est ad omne opus bonum : absque illa non solum nihil fit, sed nec fieri potest.

3. In vanum, Domine, præcipis, si tu ipse non das quod præcipis.

4. Ita Domine : omnia possible sunt ei, cui omnia possible facis eadem operando in illo.

5. Quando Deus non emollit cor per interiorem unctionem gratiæ suæ, exhortationes et gratiæ exteriores non inserviunt, nisi ad illud magis obdurandum.

6. Discrimen inter fœdus Judaicum et Christianum est, quod illo Deus exigit fugam peccati, et implementum legis a peccatore, relinquendo illum in sua impotentia; in isto vero Deus peccatori dat quod jubet, illum sua gratia purificando.

7. Quæ utilitas pro homine in veteri fœdere, in quo Deus illum reliquit ejus propriæ infirmitati, imponendo ipsi suam legem? Quæ vero facilitas non est admitti ad fœdus, in quo Deus nobis donat quod petit a nobis?

8. Nos non pertinemus ad novum fœdus, nisi in quantum participes sumus ipsius novæ gratiæ, quæ operatur in nobis id quod Deus nobis præcipit.

9. Gratia Christi est gratia suprema, sine qua confiteri Christum nunquam possumus, et cum qua nunquam illum abnegamus.

¹ V. SS. N. D. Clementis Papæ XI Constitutio *Unigenitus* theologice propugnata, etc. Romæ, typ. Salvioni, t. II. Celebris hæc Constitutio tantam in Ecclesia auctoritatem sibi conciliavit, ut, quemadmodum ait Benedictus XIV. *Encycl.* 10 oct. 1756, ad Episcopos Galliæ, *nemo fidelium possit absque salutis eternæ discrimine a debita erga ipsam subjectione sese subducere, aut eidem ullo modo refragari.* — Toricelli. *Dissertationi*, ecc., vol. VIII. — Ferraris, *Biblioth.*, etc., vº Constitutio *Unigenitus*.

10. Gratia est operatio manus Omnipotentis Dei, quam nihil impedire potest, aut retardare.

11. Gratia non est aliud, quam voluntas omnipotentis Dei jubentis et facientis quod jubet.

12. Quando Deus vult salvare animam, quocumque tempore, quocumque loco effectus indubitabilis sequitur voluntatem Dei.

13. Quando Deus vult animam salvam facere, et eam tangit interiori gratiæ suæ manu, nullæ voluntas humana ei resistit.

14. Quantumcumque remotus a salute sit peccator obstinatus, quando Jesus se ei videndum exhibet lumine salutari suæ gratiæ, oportet, ut se dedat, accurrat, sese humiliet, et adoret Salvatorem suum.

15. Quando Deus mandatum suum, et suam æternam locutionem committit unctione sui Spiritus, et interiori vi gratiæ suæ, operatur illam in corde obedientiam, quam petit.

16. Nullæ sunt illecebæ, quæ non cedant illecebris gratiæ, quia nihil resistit Omnipotenti.

17. Gratia est vox illa Patris, quæ homines interius docet, ac eos venire facit ad Jesum Christum; quicumque ad eum non venit, postquam audivit vocem exteriorem Filii, nullatenus est doctus a Patre.

18. Semen verbi, quod manus Dei irrigat, semper affert fructum suum.

19. Dei gratia nihil aliud est, quam ejus omnipotens voluntas : hæc est idea, quam Deus ipse nobis tradit in omnibus suis Scripturis.

20. Vera gratiæ idea est, quod Deus vult sibi a nobis obediri, et obeditur; imperat, et omnia fiunt; loquitur tanquam Dominus, et omnia sibi submissa sunt.

21. Gratia Jesu Christi est gratia fortis, potens, suprema, invincibilis, utpote quæ est operatio voluntatis omnipotentis, sequela et imitatio operationis Dei incarnantis, et resuscitantis Filium suum.

22. Concordia omnipotentis operationis Dei in corde hominis cum libero ipsius voluntatis consensu, demonstratur illico nobis in Incarnatione, veluti in fonte atque archetypo omnium aliarum operationum misericordiæ et gratiæ, quæ omnes ita gratiæ, atque ita dependentes sunt, sicut ipsa originalis operatio.

23. Deus ipse nobis ideam tradit omnipotentis operationis suæ gratiæ, eam significans per illam qua creaturam a nihilo producit, et mortuis reddit vitam.

24. Justa idea, quam Centurio habuit de omnipotentia Dei, et Jesu Christi in sanandis corporibus solo motu suæ voluntatis, est imago ideæ, quæ haberi debet de omnipotentia suæ gratiæ in sanandis animabus a cupiditate.

25. Deus, illuminat animam, et eam sanat æque ac corpus sola sua voluntate : jubet et ipsa obtemperatur.
26. Nullæ dantur gratiæ, nisi per fidem.
27. Fides est prima gratia, et fons omnium aliarum.
28. Prima gratia, quam Deus concedit peccatori, est peccatorum remissio.
29. Extra Ecclesiam nulla conceditur gratia.
30. Omnes, quos Deus vult salvare per Christum, salvantur infallibiliter.
31. Desideria Christi semper habent suum effectum, pacem intimorum infert, quando eis illam optat.
32. Jesus Christus se morti tradidit ad liberandum pro semper suo Sanguine primogenitos, id est electos, de manu Angeli exterminatoris.
33. Proh! quantum oportet bonis terrenis, et sibimet ipsis renuntiasse ad hoc, ut quis fiduciam habeat sibi, ut ita dicam, appropriandi Christum Jesum, ejus amorem, mortem et mysteria, ut fecit sanctus Paulus, dicens : *Qui dilexit me, et tradidit semetipsum pro me!*
34. Gratia Adami non producebat, nisi merita humana.
35. Gratia Adami est sequela creationis, et erat debita naturæ sanæ, et integræ.
36. Differentia essentialis inter gratiam Adami et status innocentie, ac gratiam Christianam est, quod primam unusquisque in propria persona recepisset; ista vero non recipitur, nisi in persona Jesu Christi resuscitati, cui nos uniti sumus.
37. Gratia Adami, sanctificando illum in semetipso, erat illi proportionata; gratia Christiana nos sanctificando Jesu Christo, est omnipotens, et digna Filio Dei.
38. Peccator non est liber, nisi ad malum, sine gratia Liberatoris.
39. Voluntas, quam gratia non prævenit, nihil habet luminis, nisi ad aberrandum... est capax omnis mali, et incapax ad omne bonum.
40. Sine gratia nihil amare possumus, nisi ad nostram condemnationem.
41. Omnis cognitio Dei, etiam naturalis, etiam in Philosophis ethnicis, non potest venire nisi a Deo, et sine gratia non producit nisi præsumptionem, vanitatem et oppositionem ad ipsum Deum, loco affectuum adorationis, gratitudinis et amoris.
42. Sola gratia Christi reddit hominem aptum ad Sacrificium Fidei: sine hoc nihil, nisi impuritas; nihil, nisi indignitas.
43. Primus effectus gratiæ baptismalis est facere, ut moriamur peccato; adeo ut spiritus, cor, sensus non habeant plus vitæ pro peccato, quam homo mortuus habeat pro rebus mundi.
44. Non sunt nisi duo amores, unde volitiones et actiones omnes

nostræ nascuntur : amor Dei, qui omnia agit propter Deum, quemque Deus remuneratur; et amor, quo nos ipsos ac mundum diligimus, qui quod ad Deum referendum est, non refert, et propter hoc ipsum fit malus.

45. Amore Dei in corde peccatorum non amplius regnante, necesse est, ut in eo carnalis regnet cupiditas, omnesque actiones corrumpat.

46. Cupiditas aut charitas usum sensuum bonum vel malum faciunt.

47. Obedientia legis profluere debet ex fonte, et hic fons est charitas. Quando Dei amor est illius principium interius, et Dei gloria ejus finis, tunc purum est quod apparet exterius; alioquin non est, nisi hypocrisis aut falsa justitia.

48. Quid aliud esse possumus, nisi tenebræ, nisi aberratio, et nisi peccatum sine fidei lumine, et sine Christo, et sine charitate?

49. Ut nullum peccatum est sine amore nostri, ita nullum est opus bonum sine amore Dei.

50. Frustra clamamus ad Deum : *Pater mi*, si spiritus charitatis non est ille, qui clamat.

51. Fides justificat quando operatur, sed ipsa non operatur, nisi per charitatem.

52. Omnia alia salutis remedia continentur in fide, tanquam in suo germine et semine, sed hæc fides non est absque amore et fiducia.

53. Sola charitas christiano modo facit (actiones Christianas) per relationes ad Deum et Jesum Christum.

54. Sola charitas est, quæ Deo loquitur; eam solam Deus audit.

55. Deus non coronat nisi charitatem; qui currit ex alio impulsu et ex alio motivo, in vanum currit.

56. Deus non remunerat nisi charitatem, quoniam charitas sola Deum honorat.

57. Totum deest peccatori, quando ei deest spes; et non est spes in Deo, ubi non est amor Dei.

58. Nec Deus est, ubi non est charitas.

59. Oratio impiorum est novum peccatum, et quod Deus illis concedit, est novum in eos iudicium.

60. Si solus supplicii timor animat pœnitentiam, quo hæc est magis violenta, eo magis ducit ad desperationem.

61. Timor non nisi manum cohibet; cor autem tandiu peccato adjicitur, quandiu ab amore justitiæ non ducitur.

62. Qui a malo non abstinet nisi timore pœnæ, illud committit in corde suo; et jam est reus coram Deo.

63. Baptizatus adhuc est sub lege sicut Judæus, si legem non adimpleat, aut adimpleat ex solo timore.

64. Sub maledicto legis nunquam fit bonum, quia peccatur sive faciendo malum, sive illud non nisi ob timorem evitando.
65. Moyses, Prophetæ, Sacerdotes et Doctores Legis mortui sunt, absque eo quod ullum Deo dederint filium; cum non effecerint, nisi mancipia per timorem.
66. Qui vult Deo appropinquare, nec debet ad ipsum venire cum brutalibus passionibus, neque adduci per instinctum naturalem aut per timorem, sicut bestiarum; sed per fidem et per amorem, sicuti filii.
67. Timor servilis non sibi repræsentat Deum, nisi ut Dominum durum, imperiosum, injustum, intractabilem.
68. Dei bonitas abbreviavit viam salutis, claudendo totum in Fide et precibus.
69. Fides, usus, augmentum, et præmium Fidei totum est donum puræ liberalitatis Dei.
70. Nunquam Deus affligit innocentes, et afflictiones semper serviunt vel ad puniendum peccatum, vel ad purificandum peccatorem.
71. Homo ad sui conservationem potest se dispensare ab ea lege, quam Deus condidit propter ejus utilitatem.
72. Nota Ecclesiæ Christianæ est, quod sit Catholica, comprehensens et omnes Angelos cæli, et omnes electos et justos terræ, et omnium sæculorum.
73. Quid est Ecclesia, nisi cætus filiorum Dei manentium in eo sinu, adoptatorum in Christo, subsistentium in ejus persona, redemptorum ejus sanguine, viventium ejus spiritu, agentium per ejus gratiam, et expectantium gratiam futuri sæculi?
74. Ecclesia, sive integer Christus, Incarnatum Verbum habet ut caput; omnes vero Sanctos ut membra.
75. Ecclesia est unus solus homo compositus ex pluribus membris, quorum Christus est caput, vita, subsistentia et persona: unus solus Christus compositus ex pluribus Sanctis, quorum est Sanctificator.
76. Nihil spatiosius Ecclesia Dei, quia omnes Electi et Justi omnium sæculorum illam componunt.
77. Qui non ducit vitam dignam Filio Dei et membro Christi, cessat interius habere Deum pro patre, et Christum pro capite.
78. Separatur quis a populo electo, cujus figura fuit populus Judæus et caput est Jesus Christus, tam non vivendo secundum Evangelium, quam non credendo Evangelio.
79. Utile et necessarium est omni tempore, omni loco, et omni personarum generi studere, et cognoscere spiritum, pietatem, et Mysteria sacræ Scripturæ.
80. Lectio sacræ Scripturæ est pro omnibus.

81. Obscuritas sancti Verbi Dei non est laicis ratio dispensandi se ipsos ab ejus lectione.
82. Dies Dominicus a Christianis debet sanctificari lectionibus pietatis, et super omnia sanctarum Scripturarum. Damnosum est velle Christianum ab hac lectione retrahere.
83. Est illusio sibi persuadere, quod notitia Mysteriorum Religionis non debeat communicari fœminis lectione sacrorum Librorum. Non ex fœminarum simplicitate, sed ex superba virorum scientia ortus est Scripturarum abusus, et natæ sunt hæreses.
84. Abripere e Christianorum manibus novum Testamentum, seu eis illud clausum tenere, auferendo eis modum illud intelligendi, est illis Christi os obturare.
85. Interdicere Christianis lectionem sacræ Scripturæ, præsertim Evangelii, est interdicere usum luminis filii lucis, et facere ut patiantur speciem quamdam excommunicationis.
86. Eripere simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesiæ, est usus contrarius praxi Apostolicæ et intentioni Dei.
87. Modus plenus sapientia, lumine et charitate est dare animabus tempus portandi cum humilitate et sentiendi statum peccati, petendi spiritum pœnitentiæ et contritionis, et incipiendi ad minus satisfacere justitiæ Dei, antequam reconcilientur.
88. Ignoramus quid sit peccatum et vera pœnitentia, quando volumus statim restitui possessioni honorum illorum, quibus nos peccatum spoliavit, et detrectamus separationis illius ferre confusionem.
89. Quartus decimus gradus conversionis peccatoris est, quod cum sit jam reconciliatus, habet jus assistendi Sacrificio Ecclesiæ.
90. Ecclesia auctoritatem excommunicandi habet, ut eam exerceat per Primos Pastores de consensu saltem præsumpto totius Corporis.
91. Excommunicationis injustæ metus nunquam debet nos impedire ab implendo debito nostro. Nunquam eximus ab Ecclesia, etiam quando hominum nequitia videmur ab ea expulsi, quando Deo, Jesu Christo, atque ipsi Ecclesiæ per charitatem affixi sumus.
92. Pati potius in pace excommunicationem et anathema injustum, quam prodere veritatem, est imitari sanctum Paulum: tantum abest, ut sit erigere se contra auctoritatem, aut scindere unitatem.
93. Jesus quandoque sanat vulnera, quæ præceptis primorum Pastorum festinatio infligit sine ipsius mandato Jesus restituit; quod ipsi inconsiderato zelo rescindunt.
94. Nihil pejorem de Ecclesia opinionem ingerit ejus inimicis, quam videre illic dominatum exerceri supra fidem fidelium, et foveri divisiones propter res, quæ nec fidem lædunt, nec mores.

95. Veritates eo devenerunt, ut sint lingua quasi peregrina plerisque Christianis, et modus ea prædicandi est veluti idioma incognitum; adeo remotus est a simplicitate Apostolorum, et supra communem captum fidelium. Neque satis advertitur, quod hic effectus sit unum ex signis maxime sensibilibus senectutis Ecclesiæ, et iræ Dei in filios suos.

96. Deus permittit, ut omnes potestates sint contrariæ Prædicatoribus veritatis, ut ejus victoria attribui non possit, nisi divinæ gratiæ.

97. Nimis sæpe contingit, membra illa, quæ magis sancte ac magis stricte unita Ecclesiæ sunt, respici atque tractari tanquam indigna, ut sint in Ecclesia, vel tanquam ab ea separata: sed justus vivit ex Fide, et non ex opinione hominum.

98. Status persecutionis et pœnarum, quas quis tolerat tanquam hæreticus, flagitiosus et impius, ultima plerumque probatio est, et maxime meritoria, utpote quæ facit hominem magis conformem Jesu Christo.

99. Pervicacia, præventio, obstinatio in nolendo aut aliquid examinare, aut agnoscere se fuisse deceptum, mutant quotidie quoad multos in odorem mortis id quod Deus in sua Ecclesia posuit, ut in ea esset odor vitæ, v. g., bonos libros, instructiones, sancta exempla.

100. Tempus deplorabile quo creditur honorari Deus persequendo veritatem ejusque discipulos, tempus hoc advenit... Haberi, et tractari a Religionis Ministris, tanquam impium et indignum omni commercio cum Deo, tanquam membrum putridum capax corrumpendi omnia in societate Sanctorum, est hominibus piis morte corporis mors terribilior. Frustra quis sibi blanditur de suarum intentionum puritate et zelo quodam Religionis, persequendo flamma, ferroque viros probos, si propria passione est excæcatus, atque abreptus aliena, propterea quod nihil vult examinare. Frequenter credimus sacrificare Deo impium, et sacrificamus diabolo Dei servum.

101. Nihil spiritui Dei, et doctrinæ Jesu Christi magis opponitur quam communia facere juramenta in Ecclesia: quia hoc est multiplicare occasiones pejerandi, laqueos tendere infirmis et idiotis, et efficere ut nomen et veritas Dei aliquando deserviant consilio impiorum.

Propositiones damnatæ in globo a Benedicto XIV Const.

DETESTABILEM 10 nov. anno 1752¹.

781. 1. Vir militaris, qui nisi offerat vel acceptet duellum, tan-

¹ Præter plurimas Constitutiones, quas Benedictus XIV dedit uti Pontifex, sunt alia Opera quæ in re morali maxime inserviunt, quæque ipse edidit

quam formidolosus, timidus, abjectus, et ad officia militaria ineptus haberetur, indeque officio, quo se suosque sustentat, privaretur, vel promotionis alias sibi debitæ ac promeritæ spe perpetuo carere deberet, culpa et pœna vacaret, sive offerat, sive acceptet duellum.

2. Excusari possunt etiam honoris tuendi, vel humanæ vilipensionis vitandæ gratia, duellum acceptantes vel ad illud provocantes, quando certo sciunt pugnam non esse secuturam, utpote ab aliis impediendam.

3. Non incurrit in Ecclesiasticas pœnas ab Ecclesia contra duellantes latas Dux vel Officialis Militiæ acceptans duellum ex gravi metu amissionis famæ et officii.

4. Licitum est, in statu hominis naturali, acceptare et offerre duellum, ad servandas cum honore fortunas, quando alio remedio earum jactura propulsari nequit.

5. Asserta licentia pro statu naturali applicari etiam potest statui civitatis malæ ordinatæ, in qua nimirum vel negligentia vel malitia Magistratus, justitia aperte denegatur.

quidem uti privatus auctor; attamen quæ plurimi sunt facienda, cum sapientia plena sint. Sunt porro: — 1. *De sacrificio Missæ*, ubi omnia erudite vel quoad ipsas cæremonias discutit. — 2. *De Festis*, italico sermone confectum, ubi sapientibus et insipientibus escam tribuit. — 3. *Institutiones Ecclesiasticæ*, ubi doctrinam et praxim habes undequaque exploratam eximiamque: sunt numero 107; quæ primum seorsim Bononiæ italico sermone exaratæ prodierunt, cum Auctor illi Ecclesiæ præsesset; quæque aliquando *Notificationum*, sed frequentius *Edictorum* nomine donantur (etiam *Regole del buon governo*). In latinum versæ sunt studio P. Ildefonsi a S. Carolo Scholarum Piarum: quem laborem liberaliter excepit ipse Pontifex, ac valde gratum habuit. — 4. *De Synodo Diœcesana*, ubi præcipuè Theologiæ sacræ opiniones, ac ab Episcopis tenendæ normæ in plena luce collocantur. Hoc opus jampridem excogitatum et paratum, sed variis distractis curis Auctor non edidit, nisi septimo sui Pontificatus anno. Illa prima editio octo continebatur libris; at paucos post annos illam auctam vulgavit in tredecim libros. — 5. *De Servorum Dei beatificatione et Beatorum canonizatione*, ubi immensa eruditione ac doctrina universam pene theologiam et maxime quæ sunt cultus, complectitur et discutit sapientissime. Summatim ejus doctrinam exhibet Mansi, *Epitome Doctrinæ Moralis et Canonice ex Operibus Benedicti XIV*, ad calcem *Moralis S. Alphonsi*. — Ita vid. *Constitutiones selectæ, nec non Bullæ, Decreta, Epistolæ, etc. Parochis, Confessariis, etc., utiliores ac necessariæ*. Venet., 1775. — Ita *De Syn. Diœc. Opus egregium... contractum*. Venetiis, 1765.

**Propositiones Synodi Pistoriensis a Pio VI Bulla AUCTOREM
FIDEI 28 augusti, anno 1794 singillatim damnatæ¹.**

782. 1. *Propositio quæ assertit* postremis hisce sæculis sparsam esse generalem obscuracionem super veritates gravioris momenti spectantes ad Religionem, et quæ sunt basis fidei et moralis doctrinæ Jesu Christi, *hæretica.*

2. *Propositio quæ statuit* potestatem a Deo datam Ecclesiæ, ut communicaretur Pastoribus, qui sunt ejus ministri pro salute animarum: — Sic intellecta ut a communitate Fidelium in Pastores derivetur Ecclesiastici ministerii ac regiminis potestas, *hæretica.*

3. *Insuper quæ statuit* Romanum Pontificem esse caput ministeriale: — Sic explicata, ut Romanus Pontifex non a Christo in persona B. Petri, sed ab Ecclesia potestatem ministerii accipiat, qua velut Petri successor, verus Christi Vicarius, ac totius Ecclesiæ caput pollet in universa Ecclesia, *hæretica.*

4. *Propositio affirmans*, abusum fore auctoritatis Ecclesiæ transferendo illam ultra limites doctrinæ ac morum, et eam extendendo ad res exteriores, et per vim exigendo id quod pendet a persuasione et corde: *tum etiam*, multo minus ad eam pertinere exigere per vim exteriorum subjectionem suis Decretis: — Quatenus indeterminatis illis verbis *extendendo ad res exteriores* notet velut abusum auctoritatis Ecclesiæ, usum ejus potestatis acceptæ a Deo, qua usi sunt et ipsimet Apostoli in disciplina exteriori constituenda et sancienda, *hæretica.*

5. *Qua parte insinuat*, Ecclesiam non habere auctoritatem subjectionis suis Decretis exigendæ aliter quam per media, quæ pendunt a persuasione: — Quatenus intendat Ecclesiam non habere collatam sibi a Deo potestatem non solum dirigendi per consilia et suasionem, sed etiam jubendi per leges, ac devios contumacesque exteriori judicio,

¹ Hoc solemne ac dogmaticum Sanctæ Apostolicæ Sedis judicium fusius vindicat cel. Card. Gerdil, t. XIV, *omnium ejus Operum*. Romæ, 1809, typis Poggiali. — It. Can. Guasco, *Dizion. Ricciano ed Anti-Ricciano*, Ediz. 2, Vercelli, 1794. — It. passim Bergier, *Dictionn. de Théol.*, cui quidem innumera ad rem nostram additamenta accedunt opera præsertim percelebris ac doctissimi Archiepiscopi cardinalis Gousset. — It. *Sermoni istruttivi d'un vecchio Paroco della Toscana al suo popolo colle annotazioni d'un giovane Coadjutore sopra la Bolla Auctorem fidei*, Vercelli, 1796. Quod quidem opus est Patris Philippi a Rimella. — It. *Le Provinciali all'Italiana*, per Crescimbeni. Lugano, 1831. — Torricelli, *Dissertazioni*, ecc., t. VIII.

ac salubribus pœnis coercendi atque cogendi, *inducens in systema alias damnatum ut hæreticum*¹.

6. *Doctrina Synodi, qua profitetur* persuasum sibi esse, Episcopum accepisse a Christo omnia jura necessaria pro bono regimine suæ Diocesis: — Perinde ac si ad bonum regimen cujusque Diocesis necessaria non sint superiores ordinationes spectantes sive ad Fidem et mores sive ad generalem disciplinam, quarum jus est penes summos Pontifices et Concilia Generalia pro universa Ecclesia, *schismatica, ad minus erronea.*

7. *Item in eo*, quod hortatur Episcopum ad prosequendam naviter perfectiorem Ecclesiasticæ disciplinæ constitutionem, *idque* contra omnes contrarias consuetudines, exemptiones, reservationes, quæ adversantur bono ordini Diocesis, majori gloriæ Dei, et majori ædificationi Fidelium: — Per id quod supponit Episcopo fas esse proprio judicio, et arbitrato statuere, et decernere contra consuetudines, exemptiones, reservationes, sive quæ in universa Ecclesia, sive etiam in unaquaque provincia locum habent, sine venia et interventu superioris hierarchicæ Potestatis a qua inductæ sunt aut probatæ, et vim legis obtinent, *inducens in schisma et subversionem hierarchici regiminis, erronea.*

8. *Item quod et sibi persuasum esse ait*, jura Episcopi a J. C. accepta pro gubernanda Ecclesia nec alterari, nec impediri posse; et ubi contigerit horum jurium exercitium quavis de causa fuisse interruptum, posse semper Episcopum ac debere in originaria sua jura regredi, quotiescumque id exigit majus bonum suæ Ecclesiæ: — In eo quod innuit jurium Episcopaliū exercitium nulla superiori potestate præpediri aut coerceri posse, quancumque Episcopus proprio judicio censuerit minus id expedire majori bono suæ Ecclesiæ, *inducens in schisma et subversionem hierarchici regiminis, erronea.*

9. *Doctrina quæ statuit* reformationem abusuum circa Ecclesiasticam disciplinam in Synodis Diocesanis ab Episcopo, et Parochis æqualiter pendere, ac stabiliri debere: ac sine libertate decisionis indebitam fore subjectionem suggestionibus et jussionibus Episcoporum, *falsa, temeraria, Episcopalis auctoritatis læsiva, regiminis hierarchici subversiva, favens hæresi Arianæ a Calvino innovatæ.*

10. *Item doctrina, qua Parochi aliive Sacerdotes in Synodo congregati pronuntiantur una cum Episcopo judices fidei, et simul innuitur* judicium in causis fidei ipsis competere jure proprio, et quidem etiam per Ordinationem accepto, *falsa, temeraria, Ordinis hierarchici subversiva, detrahens firmitati definitivorum judiciorumve dogmaticorum Ecclesiæ, ad minus erronea.*

¹ V. Benedictus XIV, Brevi *Ad assiduas*, 1755.

11. *Sententia enuntians* veteri majorum instituto ab Apostolicis usque temporibus ducto, per meliora Ecclesiæ sæcula servato, receptum fuisse ut decreta aut definitiones aut sententiæ etiam majorum Sedium non acceptarentur, nisi recognitæ fuissent et approbatæ a Synodo Diocæsana, *falsa, temeraria, derogans pro sua generalitate obedientiæ debitæ Constitutionibus Apostolicis, tum et sententiis ab hierarchia superiore legitima potestate manantibus, schisma fovens et hæresim.*

12. *Assertiones Synodi complexivæ acceptæ* circa decisiones in materia fidei ab aliquot sæculis emanatas, quas perhibet velut decreta ab una particulari Ecclesia vel paucis pastoribus profecta, nulla sufficienti auctoritate suffulta, nata corrumpendæ puritati fidei ac turbis excitandis, intrusa per vim, e quibus inflicta sunt vulnera nimium adhuc recentia, *falsæ, captiosæ, temerariæ, scandalosæ, in Romanos Pontifices et Ecclesiam injuriosæ, debitæ Apostolicis Constitutionibus obedientiæ derogantes, schismaticæ, perniciosæ, ad minus erroneæ.*

13. *Propositio relata inter acta Synodi,* quæ innuit Clementem X pacem Ecclesiæ reddidisse per approbationem distinctionis juris et facti in subscriptione formularii ab Alexandro VII præscripti, *falsa, temeraria, Clementi X injuriosa.*

14. *Quatenus vero ei distinctioni suffragatur,* ejusdem fautores laudibus extollendo, et eorum adversarios vituperando, *temeraria, perniciosæ, summis Pontificibus injuriosa, schisma fovens et hæresim.*

15. *Doctrina, quæ proponit* Ecclesiam considerandam veluti unum corpus mysticum coagmentatum ex Christi capite, et fidelibus qui sunt ejus membra per unionem ineffabilem, qua mirabiliter evadimus cum ipso unus solus Sacerdos, una sola victima, unus solus adorator perfectus Dei Patris in spiritu et veritate: — Intellecta hoc sensu, ut ad corpus Ecclesiæ non pertineant nisi fideles, qui sunt perfecti adoratores in spiritu et veritate, *hæretica.*

16. *Doctrina Synodi* de statu felici innocentia qualem eam repræsentat in Adamo ante peccatum, complectente non modo integritatem, sed et justitiam interiorem cum impulsu in Deum per amorem charitatis, atque primævam sanctitatem aliqua ratione post lapsum restitutam: — Quatenus complexivæ accepta innuit statum illum sequelam fuisse creationis, debitum ex naturali exigentia, et conditione humanæ naturæ non gratuitum Dei beneficium, *falsa, alias damnata in Baio et Quesnello, erronea, favens hæresi Pelagianæ.*

17. *Propositio his verbis enuntiata:* edocti ab Apostolo spectamus mortem non jam ut naturalem conditionem hominis, sed revera, ut

justam pœnam culpæ originalis: — Quatenus sub nomine Apostoli subdole allegato insinuat, mortem quæ in præsentī statu inflicta est veluti justa pœna peccati per justam subtractionem immortalitatis, non fuisse naturalem conditionem hominis, quasi immortalitas non fuisset gratuitum beneficium, sed naturalis conditio, *captiosa, temeraria, Apostolo injuriosa, alias damnata.*

18. *Doctrina Synodi enuntians* post lapsum Adami Deum annuntiasset promissionem futuri Liberatoris, et voluisse consolari genus humanum per spem salutis, quam J. C. allaturus erat; *tamen* Deum voluisse ut genus humanum transiret per varios status, antequam veniret plenitudo temporum; *ac primum ut in statu naturæ* homo relictus propriis luminibus disceret de sua cæca ratione diffidere, et ex suis aberrationibus moveret se ad desiderandum auxilium superioris luminis: — Doctrina, ut jacet, *captiosa;* atque intellecta de desiderio adjutorii superioris luminis in ordine ad salutem promissam per Christum, ad quod concipiendum homo relictus suis propriis luminibus supponatur sese potuisse movere, *suspecta, favens hæresi Semipelagianæ.*

19. *Item quæ subjungit,* hominem sub lege, cum esset impotens ad eam observandam, prævaricatorem evasisse, non quidem culpa legis quæ sanctissima erat, sed culpa hominis qui sub lege sine gratia magis magisque prævaricator evasit; *superadditque,* legem, si non sanavit cor hominis, effecisse ut sua mala cognosceret, et de sua infirmitate convictus desideraret gratiam Mediatoris: — Qua parte generaliter innuit hominem prævaricatorem evasisse per inobservantiam legis, quam impotens esset observare: quasi impossibile aliquid potuerit imperare qui justus est, *falsa, scandalosa, impia, in Baio damnata¹.*

20. *Qua parte datur intelligi,* hominem sub lege sine gratia potuisse concipere desiderium gratiæ Mediatoris ordinatum ad salutem promissam per Christum, quasi non ipsa gratia faciat ut invocetur a nobis, *Propositio, ut jacet, captiosa, suspecta, favens hæresi Semipelagianæ².*

21. *Propositio quæ asserit* lumen gratiæ, quando sit solum, non præstare, nisi ut cognoscamus infelicitatem nostri status, et gravitatem nostri mali: gratiam in tali casu producere eundem effectum, quem lex producebat: ideo necesse esse, ut Deus creet in corde nostro sanctum amorem, et inspiret sanctam delectationem contrariam amoris in nobis dominantis; hunc amorem sanctum, hanc sanctam delectationem

¹ S. Cæsarius, Serm. LXXIII. — V. Augustinus, *De natura et gratia*, c. XLIII; *De gratia et libero arb.*, c. XVI; *Enarr. in Ps. LVI.*

² Concil. Arausicanum II, can. III.

esse proprie gratiam J. C., inspirationem charitatis, qua cognita sancto amore faciamus; hanc esse illam radicem, e qua germinant bona opera, hanc esse gratiam Novi Testamenti, quæ nos liberat a servitute peccati, et constituit filios Dei: — Quatenus intendat eam solam esse proprie gratiam Jesu Christi quæ creet in corde sanctum amorem, et quæ facit ut faciamus, sive etiam qua homo liberatus a servitute peccati, constituitur filius Dei; et non sit etiam proprie gratia Christi ea gratia, qua cor hominis tangitur per illuminationem Spiritus Sancti (*Trident.*, sess. vi, cap. v); nec vera detur interior gratia Christi cui resistitur, *falsa, captiosa, inducens in errorem in secunda Propositione Jansenii damnatum ut hæreticum, eumque renovans.*

22. *Propositio quæ innuit fidem a qua incipit series gratiarum et per quam velut primam vocem vocamur ad salutem et Ecclesiam, esse ipsammet excellentem virtutem fidei, qua homines fideles nominantur et sunt: — Perinde ac prior non esset gratia illa quæ ut prævenit voluntatem, sic prævenit et fidem, suspecta de hæresi, eamque sapiens, alias in Quesnello damnata, erronea*¹.

23. *Doctrina Synodi de duplici amore dominantis cupiditatis et charitatis dominantis enuntians hominem sine gratia esse sub servitute peccati: ipsumque in eo statu per generalem cupiditatis dominantis influxum omnes suas actiones inficere et corrumpere: — Quatenus insinuat in homine, dum est sub servitute, sive in statu peccati, destitutus gratia illa, qua liberatur a servitute peccati, et constituitur filius Dei, sic dominari cupiditatem, ut per generalem hujus influxum omnes illius actiones in se inficiantur et corrumpantur: aut opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione fiant, sint peccata: — Quasi in omnibus suis actibus peccator serviat dominantis cupiditati, falsa, pernicioza, inducens in errorem a Tridentino damnatum ut hæreticum, iterum in Baio damnatum, art. 40.*

24. *Qua vero parte inter dominantem cupiditatem, et charitatem dominantem nulli ponuntur affectus medii a natura ipsa insiti, suapteque natura laudabiles, qui una cum amore beatitudinis, naturalique propensione ad bonum remanserunt veluti extrema lineamenta, et reliquiæ imaginis Dei*². — Perinde ac si inter dilectionem Divinam, quæ nos perducit ad regnum, et delectionem humanam illicitam, quæ damnatur, non daretur dilectio humana licita, quæ non reprehenditur, *falsa, alias damnata*³.

25. *Doctrina, quæ timorem pœnarum generatim perhibet duntaxat*

¹ Augustinus, *De dono persever.*, c. xvi.

² Augustinus, *De spiritu et lit.*, c. xvi.

³ Augustinus, *Serm.* cccxlix, *De charit.*

non posse dici malum, si saltem pertingit ad cohibendam manum: — Quasi timor ipse gehennæ, quam fides docet peccato infligendam, non sit in se bonus et utilis, veluti donum supernaturale, ac motus a Deo inspiratus præparans ad amorem justitiæ, *falsa, temeraria, pernicioza, divinis donis injuriosa, alias damnata, contraria doctrinæ Concilii Tridentini, tum et communi Patrum sententiæ, opus esse juxta consuetum ordinem præparationis ad justitiam, ut intret timor primo, per quem veniant charitas: timor medicamentum, charitas sanitas*¹.

26. *Doctrina, quæ velut fabulam Pelagianam explodit locum illum inferorum (quem Limbi puerorum nomine fideles passim designant) in quo animæ decedentium cum sola originali culpa pœna damni citra pœnam ignis puniantur: — Perinde ac si hoc ipso, quod qui pœnam ignis remonent, inducerent locum illum, et statum medium expertem culpæ, et pœnæ inter regnum Dei et damnationem æternam, qualem fabulantur Pelagiani, falsa, temeraria, in scholas catholicas injuriosa.*

27. *Deliberatio Synodi qua prætextu adhæisionis ad antiquos Canones in casu dubii Baptismatis propositum suum declarat de omittenda formæ conditionalis mentione, temeraria, praxi, legi, auctoritati Ecclesiæ contraria.*

28. *Propositio Synodi, qua postquam statuit Victimæ participationem esse partem Sacrificii essentialem, subjungit, non tamen se damnare ut illicitas Missas illas, in quibus adstantes sacramentaliter non communicant, ideo quia isti participant licet minus perfecte de ipsa Victima, spiritu illam recipiendo; — Quatenus insinuat ad Sacrificii essentialiam deesse aliquid in eo Sacrificio, quod peragatur sive nullo adstante, sive adstantibus qui nec sacramentaliter nec spiritualiter de Victima participant, et quasi damnandæ essent ut illicitæ Missæ illæ, in quibus solo Sacerdote communicante, nemo adsit qui sive sacramentaliter, sive spiritualiter communicet, falsa, erronea, de hæresi suspecta, eamque sapiens.*

29. *Doctrina Synodi, qua parte tradere instituens fidei doctrinam de ritu Consecrationis, remotis quæstionibus scholasticis circa modum, quo Christus est in Eucharistia, a quibus Parochos docendi munere fungentes abstinere hortatur, duobus his tantum propositis: 1° Christum post Consecrationem vere, realiter, substantialiter esse sub speciebus; 2° tunc omnem panis et vini substantiam cessare, solis remanentibus speciebus; prorsus omittit ullam mentionem facere transsubstantiatio-*

¹ Augustinus, *Epist. Joann.*, c. iv; *In Joann.*, tract. xli; *Enarr. in Ps.* cxxvii; *Serm.* clvii et clxi, *De verb. Dom.*; *Serm.* cccxlix, *De charit.*